

Länsstyrelsen i Stockholm
Box 22067
104 22 Stockholm

Länsplan för regional transportinfrastruktur i Stockholms län 2018-2029

Remissyttrande över Länsstyrelsens förfrågan om prioriterade åtgärder
samt avgränsningssamråd för miljökonsekvensbeskrivning, 342-33807-2016
Dnr KS16/193-501

En fortsatt regionförstoring

I länsplan för regional transportinfrastruktur i Stockholms län för åren 2010-2021 och i länsplan för åren 2014-2025, har Ekerövägen/Rv 261 (respektive Förbifart Stockholm/E4 som ingår i Nationell plan för transportsystemet) varit två av flera utgångspunkter, för att klara planerad genomsnittlig befolkningstillväxt om cirka 30-40 000 personer per år i Stockholmsregionen. Inget slutligt ställningstagande vad avser vägplan för projekt Ekerövägen har ännu kommit till stånd. För att regionen fortsatt ska utvecklas, är det nödvändigt att de nord-sydliga förbindelserna över Saltsjö-Mälarsnittet förstärks. Projekt Förbifart Stockholm och projekt Ekerövägen utgör en del av ett trafiksystem - där kollektivtrafik, privatfordonstrafik och godstrafik kommer att komplettera varandra. Utbyggd infrastruktur bidrar till socioekonomiska utjämnings effekter, näringslivstillväxt och reducerad fordonstäthet.

En regionförstoring beror till stor del på strategiska förändringar i transportsystemet. Det är nu mycket viktigt att klara länets befolkningsökning - inte minst till följd av förutsättningar för näringslivstillväxt, förväntad högre utbildningsnivå med kommersiell tillämpning till omkring år 2030. Under samma tidsperiod bedöms antalet Ekeröbor att *öka med cirka 40 procent, medan antalet invånare i Stockholms län sannolikt kan öka med cirka 20 procent*. Ekerö kommuns centrala läge gynnar arbetspendling till och från regioncentrum, intilliggande kommuner, men även andra län. *Ekerö kommun tar sin del av ansvaret för regionens planering för nya bostadstillskott!*

Ekerö kommun har enligt SCB haft den tionde högsta befolkningstillväxten i Sverige under en fyrtyårsperiod - respektive den femte högsta befolkningstillväxten i länet under stora delar av det senaste decenniet.

Breddningen av Ekerövägen redovisas även i Regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen (regionplan/regionalt utvecklingsprogram) samt i Översiktsplan för Ekerö kommun.

Till stöd för genomförande av de i många avseenden samordnade vägprojekten Ekerövägen och Förbifart Stockholm, har Trafikverket och Ekerö kommun även två infrastrukturavtal från år 2009 respektive 2010 samt Överenskommelse efter samråd från år 2011, att tillgå.

I RUFSS 2010 understryks att: ”En breddning av väg 261 Ekerövägen är viktig för att förbättra trafiksäkerheten och öka kapaciteten mellan Ekerö centrum och Brommaplan. Åtgärden bör kopplas i tid till byggandet av Förbifart Stockholm.” Vidare uttalas att: ”Framkomligheten i huvudvägnätet behöver förbättras och busstrafiken bör prioriteras. Kapacitetshöjande åtgärder behövs på infarterna mot Stockholm, på Europavägarna, såväl som på de övriga huvudinfarterna från Ekerö, Huddinge och Nacka/Värmdö.”

Det är utifrån ett regionalt och lokalt perspektiv, angeläget att säkra en helhetslösning - med avseende på breddningen av Ekerövägen och byggandet av Förbifart Stockholm. I ovan nämnd Överenskommelse efter samråd, som undertecknats av Riksantikvarieämbetet, Statens fastighetsverk, Trafikverket samt Ekerö kommun, stipuleras att ”Ekerövägen byggs om till fyra smala körfält i syfte att åstadkomma en robust väg- och kollektivtrafikförbindelse mellan Ekerö centrum och Nockeby. Utformningen ska ske så att värdena i världsarvet, byggnadsminnet respektive riksintresset inte hotas.” Efter denna tidpunkt har även Lovö naturreservat tillkommit.

Viktigare infrastrukturinsatser i Ekerö kommun

Kollektivtrafikandelen av arbetsresor under vardagar, mellan Ekerö kommun och främst Stockholm, Solna, respektive Sundbyberg, är alltför lågt - medan potentialen torde vara betydande, med de rätta förutsättningarna. Åtgärder för att öka resandet med kollektivtrafiken får definitivt betraktas som mycket väl motiverade.

För Ekerö kommuns vidkommande innebär föreliggande behov, ett omfattande behov av kollektivtrafikutveckling. Busstrafik mellan Ekerö centrum och Flemingsberg, via färjeförbindelsen Ekeröleden på sträckan Jungfrusund-Slagsta, skulle vara mycket viktigt att få till stånd. Detta förutsätter att Trafikverket möjliggör för Ekerö kommun att bedriva Ekeröleden, med en ekonomi långsiktigt i balans. Mot bakgrund av detta, erfordras ett nytt trafikavtal, där bland annat ett statligt driftbidrag - om 1,5 mkr per år - måste ingå under åtminstone den närmaste tioårsperioden.

Förbifart Stockholm lämnar fullödlig effekt, enbart i det fall infartsvägarna mot Stockholm ansluts till ett nät av funktionella kapillära vägsystem.

Ekerö kommun understryker särskilt det mycket omfattande behovet av att iordningställa ett fjärde körfält längs hela sträckan mellan Ekerö centrum och Brommaplan - med prioritering för kollektivtrafik. Motivet är att åstadkomma ett betydligt bättre trafikflöde till och från Ekerö kommun. Främst skulle då bussar i linjetrafik prioriteras vid högtrafik, även på eftermiddagar från Brommaplan i körriktning mot Ekerö centrum - på samma sätt som för närvarande sker vid högtrafik på förmiddagar i körriktning mot Brommaplan. En sådan trafiklösning kommer att resultera i en långsiktigt hållbar och robust samhällsutveckling i denna del av Stockholm-Mälardalenregionen. Projekt Ekerövägen (som omfattar sträckan Ekerö centrum-Nockeby), respektive projekt Brommaplan bytespunkt (statlig medfinansiering i regional kollektivtrafik vägar) måste även fortsatt prioriteras högt. Nuvarande länsplan för åren 2014-2025 omfattar dessa två infrastrukturprojekt.

Det är angeläget att även nästkommande länsplan för åren 2018-2029 förtydligar ovanstående nämnda behov av insatser i våra vägsystem - mot bakgrund av de säkerställda nyttoeffekterna, ställda mot projektkostnaderna.

Utöver detta måste betydande byggnads- och anläggningsåtgärder inom kort vidtas i Västerort, för att även Ekerövägen ska lämna fullödlig effekt, genom att bland annat tillgodose Stockholmsregionens behov av person- och varutransporter.

I samband med byggandet av Förbifart Stockholm och breddningen av Ekerövägen ska ett antal trimningsåtgärder (Mobility Management-insatser) genomföras, enligt de två tidigare omnämnda infrastrukturavtalen från år 2009 och år 2010 - för att främja framkomlighet, tillgänglighet och trafiksäkerhet vid primärt Drottningholm, men även längs Ekerövägen i övrigt.

Ett exempel på dessa är permanent pendelbåttrafik mellan Ekerö centrum och Gamla stan (i Stockholm), eftersom Mälarens vattenvägar bör användas mer effektivt. Ett antal andra exempel kan vara samordnat trafiksignalsystem mellan Lovö och Brommaplan, planskilda gång- och cykelpassager vid Hertigarnas stall samt Kanton, förbättrade angoringsförhållanden för fordonstrafik vid Drottningholm, elcykelutlåning - samt kollektivtrafik via färjeförbindelsen Ekeröleden. Förutsättningarna för att få trimningsåtgärderna till stånd under de närmaste åren, måste vidareutredas så snart som möjligt.

Tidplan och finansiering

Ekerö kommun har under ett antal år framfört att tidplanen för projekt Ekerövägen måste forceras, då planeringen för reversibilitet (omvändbarhet) för några år sedan har bedömts inte vara genomförbar. Redan nu föreligger vid högtrafik, en så kallad "trafikinfarkt". Framkomlighetsbristerna har inneburit att trafikflödet, oavsett destination och tidpunkt under dygnet, är oacceptabel på hela vägsträckan mellan Ekerö centrum och Brommaplan. Ekerö kommun konstaterar att Trafikverket under år 2015 har genomfört en successiv tidplaneanalys gällande projekt Ekerövägen. Med stöd av ovan nämnd analys har en förskjuten tidplan fastlagts - som innebar en försening om två år i förhållande till länsplanen.

Nuvarande länsplan, för åren 2014-2025, har finansierats med trängselskatte-medel (936 mkr), såväl som kommunal medfinansiering (65 mkr), det vill säga en objektskostnad om totalt 1 001 mkr.

Det förutsätts att investeringsnivån åtminstone inte reduceras i nästkommande länsplan, för åren 2018-2029. Projektkostnaderna måste justeras till prisläge för år 2018, från nuvarande prisläge för år 2014.

För Ekerö kommun

Adam Reuterskiöld (M)
Kommunstyrelsens ordförande

Kopia till:
stockholm@lansstyrelsen.se
Planeringschefen